

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія суспільних дисциплін і правознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор науково-методичної
та навчальної роботи

.Б.Жильцов

вересня 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
НАСЕЛЕННЯ

галузь знань 0101 Педагогічна освіта

спеціальність 5.01010601 Соціальна педагогіка

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1970
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 16 р.

Київ – 2016 рік

Робоча програма з дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення» для студентів галузі знань 0101 Педагогічна освіта, спеціальності 5.01010601 Соціальна педагогіка.

Розробник: Тарасюк А.Ю., викладач циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства

Протокол від «29» серпня 2016 року № 1

Голова циклової комісії суспільних дисциплін і правознавства (Н.К.Бурдіна)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
<p>Кількість кредитів - 2</p> <p>Модулів - 2</p> <p>Змістових модулів - 2</p> <p>Загальна кількість годин – 72</p> <p>Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5</p>	<p>Галузь знань <i>0101 «Педагогічна освіта»</i></p> <p>Спеціальність <i>5.01010601 Соціальна педагогіка</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>«молодший спеціаліст»</i></p>	<p>Варіативна</p> <p>Рік підготовки: 4</p> <p>Семестр: 7</p> <p>Аудиторні заняття: 40 год., з них:</p> <p>Лекції: (теоретична підготовка) 18 год.</p> <p>Семінарські заняття: 10 год.</p> <p>Самостійна робота: 32 год.</p> <p>Індивідуальна робота: 8 год.</p> <p>Модульний контроль: 4 год.</p> <p>Вид контролю: залік</p> <p>Рік підготовки: 4</p>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення» є формування системи знань з правового регулювання соціально-забезпечувальних правовідносин в Україні, оволодіння студентами сукупністю спеціальних теоретичних знань, правовими засадами реалізації права на соціальний захист, законодавством, яке передбачає правове регулювання соціально-забезпечувальних та інших відносин, які зумовлюють їх існування, а також практичних навичок для подальшої роботи, виховання правової культури майбутніх спеціалістів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення» є:

- формування у студентів системи науково-теоретичних і практичних знань з права соціального забезпечення;
- визначення та розкриття змісту понять, категорій та інститутів соціально-забезпечувального права, законодавчих актів;
- вироблення поваги до законів, їх додержання і виконання у практичній діяльності.
- розвиток у студентів навиків самостійної творчої роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення курсу;
- закріплення навиків самостійного вивчення і аналізу соціального страхування та пенсійного законодавства і правозастосовчої практики;
- допомогти студентам всебічно й глибоко зрозуміти природу і сутність соціальних відносин.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- структуру та організаційно-правові форми прав людини на соціальне забезпечення на соціальний захист, юридичні механізми їх забезпечення;
- конституційні гарантії здійснення права людини на соціальний захист в Україні;
- сучасні тенденції в сфері державного забезпечення соціальних прав;
- рівень відповідності законодавства України стандартам у сфері соціального захисту;
- особливості діяльності закладів соціального захисту для різних категорій населення;

вміти:

- надавати своєчасну і повну юридичну консультацію населенню з правових та соціально-правових питань;
- знаходити і аналізувати необхідні нормативно-правові і підзаконні акти, враховувати зміни, доповнення, поправки до статей законів України, що забезпечують право на соціальний захист, соціальне забезпечення.

У студента мають бути сформовані такі предметні компетентності:

- визначати галузеву приналежність відносин у сфері соціального забезпечення;
- знати та тлумачити чинне законодавство України, яке передбачає правове регулювання окремих видів соціального забезпечення та соціальний захист окремих категорій громадян;
- відрізняти правовідносини, що регулюються правом соціального забезпечення від тих, які є предметом регулювання інших галузей права, застосовувати отримані знання до конкретних життєвих ситуацій;
- застосовувати положення чинного законодавства при розв'язанні конкретних ситуацій;
 - складати проекти документів, необхідні для призначення окремих видів соціального забезпечення;
 - юридично грамотно та аргументовано захищати певне правове рішення, викладати його в усній та письмовій формі;
 - надавати консультації з питань соціально-правового захисту населення.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ І. Поняття, предмет, метод та система соціально-правового забезпечення населення України

Лекція 1. Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві (2 год.)

Поняття та функції права соціального забезпечення.

Конституція України про право особи на соціальний захист.

Соціальний захист як одна з основних функцій соціальної держави.

Поняття та складові соціального захисту.

Співвідношення понять соціальне забезпечення та соціальний захист.

Основні поняття теми: постійне працездатне населення; трудова діяльність людей; охоронні відносини; страховий договір; соціальні відносини; специфічні способи захисту соціальних прав та забезпечення; загальні положення; індивідуальне трудове право; права соціального забезпечення, рівність прав і можливостей; соціальна стандартизація і державне гарантування; суб'єкти відносин; соціальне партнерство.

Лекція 2. Джерела і принципи соціального забезпечення (2 год.)

Поняття та класифікація джерел права соціального забезпечення.

Конституція України як джерело права соціального забезпечення України.

Закони, що регулюють соціально-забезпечувальні правовідносини в Україні.

Підзаконні нормативні акти як джерела права соціального забезпечення.

Значення рішень Конституційного Суду України для права соціального забезпечення.

Основні поняття теми: недержавне соціальне забезпечення; поняття організаційно-правових форм соціального забезпечення. постанови Пленуму Верховного Суду України. проблеми та перспективи розвитку законодавства України про соціальне забезпечення. поняття та система принципів права соціального забезпечення. зміст основних принципів права соціального забезпечення. принципи загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Лекція 3. Правовідносини у сфері соціального забезпечення (2 год.)

Поняття та особливості правовідносин у сфері соціального забезпечення.

Класифікація правовідносин.

Структура соціально забезпечувальних правовідносин.

Умови виникнення соціально-забезпечувальних правовідносин.

Основні поняття теми: суб'єкти соціально-забезпечувальних правовідносин. правовий статус учасників правовідносин. правосуб'єктність, права і обов'язки, гарантії, відповідальність. фізичні особи як учасники соціально-забезпечувальних правовідносин.

Семінар 1. Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві (2 год.)

Лекція 4. Правові засади пенсійної системи в Україні (2 год.)

Пенсійна система України: поняття та напрямки реформування.

Органи управління пенсійною системою.

Мінімальна пенсія в Україні

Право особи на пенсійне забезпечення: суб'єкти, зміст, гарантії.

Пенсійний вік в Україні.

Основні поняття теми: право добровільної участі у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. персоніфікований облік у системі соціального страхування.

принципи пенсійного забезпечення. поняття та загальна характеристика пенсій як виду соціального забезпечення. види пенсійного забезпечення. загальні правила призначення та виплати пенсій (форма, оподаткування, строки, відрахування).

Лекція 5. Правове регулювання страхових пенсій в Україні (2 год.)

Поняття, ознаки, види страхових пенсій.

Пенсії, що виплачуються у солідарній системі.

Пенсії за віком.

Коло осіб, умови призначення, розмір.

Основні поняття теми: пенсії у зв'язку з інвалідністю (внаслідок загального захворювання, нещасного випадку на виробництві чи професійного захворювання). коло осіб, умови, призначення, розмір. пенсії в разі втрати годувальника. правила обчислення страхового стажу у солідарній системі. порядок визначення заробітної плати (доходу) для обчислення пенсій у солідарній системі. особливості призначення і виплати пенсій, перерахунок. пенсійні виплати з накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування одноразова пенсійна виплата. пенсійні виплати з системи недержавного пенсійного забезпечення. відповідальність у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. страховий випадок; страховий стаж і виключення з загального правила; судовий захист прав.

Семінар 2. Правове регулювання страхових пенсій в Україні (2 год.)

МОДУЛЬ II Соціальний захист та забезпечення населення в Україні

Лекція 6. Правове регулювання страхових допомог (2 год.)

Поняття та загальна характеристика допомог як виду соціального забезпечення.

Класифікація допомог.

Поняття, ознаки та види страхових допомог.

Загальні правила призначення та виплати страхових допомог.

Страхові допомоги з Фонду страхування на випадок безробіття.

Основні поняття теми: страхові допомоги; фонду страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. фонду страхування від нещасних випадків на виробництві. страхові допомоги з Пенсійного фонду. відповідальність за недотримання законодавства про страхові допомоги. поняття та види часу відпочинку. поняття та види відпусток. додаткові відпустки за законодавством України.

Лекція 7. Правове регулювання соціальних допомог (2 год.)

Поняття, ознаки та види державних соціальних допомог.

Загальна характеристика законодавства про державні соціальні допомоги.

Загальні правила призначення та виплати державних соціальних допомог.

Допомоги малозабезпеченим.

Основні поняття теми: допомоги дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства. допомоги на догляд за інвалідами внаслідок психічного захворювання. державні допомоги сім'ям з дітьми. субсидії на оплату житлово-комунальних послуг. державна допомога на поховання. інші види допомог.

Семінар 3. Правове регулювання соціальних допомог (2 год.)

Лекція 8. Правове регулювання соціального обслуговування (2 год.)

Поняття, ознаки та види соціальних послуг як виду соціального забезпечення.

Загальна характеристика законодавства про соціальне обслуговування.

Суб'єкти, що здійснюють соціальне обслуговування осіб в Україні.

Соціальні послуги особам похилого віку.

Соціальні послуги малозабезпеченим.

Соціальні послуги інвалідам та ін. особам, які втратили працездатність.

Основні поняття теми: соціальні послуги неповнолітнім. соціальні послуги особам, які постраждали від техногенних катастроф. соціальні послуги безробітним. соціальне обслуговування осіб без постійного місця проживання. соціальна реабілітація та адаптація. поняття, ознаки та класифікація соціальних пільг. джерела фінансування соціальних пільг. характеристика окремих видів соціальних пільг: медико-реабілітаційних, транспортних, житлових, побутових, трудових. соціальна та стимулююча функція; господарська діяльність; кошти бюджету; державний та договірний рівень регулювання зарплати; реформування системи соціальних пільг в Україні.

Семінар 4. Правове регулювання соціального обслуговування (2 год.)

Лекція 9. Правове регулювання соціального забезпечення окремих категорій громадян(2 год.)

Поняття, ознаки, види спеціальних пенсій.

Поняття про вислугу років.

Пенсії науковим працівникам.

Пенсії особам, які мають особливі заслуги перед Україною.

Пенсії особам, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Основні поняття теми: пенсії військовослужбовцям, особам начальницького та рядового складу ОВС. пенсії державних службовців та прирівняних до них осіб, посадових осіб місцевого самоврядування, народних депутатів, суддів, службових осіб органів прокуратури, тощо. порядок призначення і виплати спеціальних пенсій, особливості. соціальне забезпечення осіб, що постраждали внаслідок техногенних катастроф. особливості соціального забезпечення осіб з обмеженими фізичними можливостями в Україні. особливості соціального забезпечення осіб, які працюють у аграрній сфері. соціальне забезпечення медичних працівників. особливості соціального забезпечення шахтарів в Україні.

Семінар 5. Правове регулювання соціального забезпечення окремих категорій громадян (2 год.)

Навчально-методична картка дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення»

Разом: 72 год., лекції –18 год., семінарські заняття – 10 год., індивідуальна робота – 8 год., самостійна робота – 32 год., підсумковий контроль – 4 год.

Модуль	МОДУЛЬ I.					МОДУЛЬ II.			
Назва модуля	Поняття, предмет та система соціально-правового забезпечення населення України. Соціальне страхування та пенсійне забезпечення					Соціальний захист та забезпечення населення в Україні			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Дати									
Теми лекцій	Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві	Джерела і принципи соціального забезпечення	Правовідносини у сфері соціального забезпечення	Правові засади пенсійної системи в Україні	Правове регулювання страхових пенсій в Україні	Правове регулювання страхових допомог	Правове регулювання соціальних допомог	Правове регулювання соціального обслуговування	Поняття трудової дисципліни. Юридична відповідальність за порушення трудової дисципліни
Теми семінарських занять			Семінар 1. Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві (2 год.)		Семінар 2. Правове регулювання страхових пенсій в Україні (2 год.)	Семінар 3. Правове регулювання соціального обслуговування(2 год.)		Семінар 4. Правове регулювання соціальних допомог (2 год.)	Семінар 5. Правове регулювання соціального забезпечення окремих категорій громадян (2 год.)
Самостійна робота студентів	Таблиця 6								
Поточний контроль					Модульна контрольна робота				Модульна контрольна робота
Підсумковий контроль	Залік								

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/ п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Індивідуальні заняття
Модуль I. «Поняття, предмет та система соціально-правового забезпечення населення України. Соціальне страхування та пенсійне забезпечення»								
1	Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві	4	4	2	2			
2	Джерела і принципи соціального забезпечення	6	2	2		4		
3	Правовідносини у сфері соціального забезпечення	8	4	2		4		2
4	Правові засади пенсійної системи в Україні	8	4	2		4		2
5	Правове регулювання страхових пенсій в Україні	10	6	2	2	4	2	
Всього		36	20	10	4	16	2	4
Модуль II. «Соціальний захист та забезпечення населення в Україні»								
6	Правове регулювання страхових допомог	8	4	2		4		2
7	Правове регулювання соціальних допомог	8	4	2	2	4		
8	Правове регулювання соціального обслуговування	10	6	2	2	4		2
9	Правове регулювання соціального забезпечення окремих категорій громадян	10	6	2	2	4	2	
Всього		36	20	8	6	16	2	4
Разом		72	40	18	10	32	4	8

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття та значення соціального забезпечення в суспільстві	2
2	Правове регулювання страхових пенсій в Україні	2
3	Правове регулювання соціального обслуговування	2
4	Правове регулювання соціальних допомог	2
5	Правове регулювання соціального забезпечення окремих категорій громадян	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Суб'єкти та сучасна система соціального забезпечення в Україні	4	5
2	Поняття та загальна характеристика пенсій як виду соціального забезпечення	4	5
3	Поняття та загальна характеристика допомог як виду соціального забезпечення	4	5
4	Поняття, ознаки та види соціальних послуг як виду соціального забезпечення	4	5
Разом		32 год.	20 балів

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

8. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи
1. Відвідування лекцій	1
2. Відвідування семінарів (практичних)	1
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5
4. Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10
5. Опрацювання фахових джерел	10
6. Написання реферату	15
7. Виконання модульної контрольної роботи	30
8. Виконання тестового контролю (експрес-контролю)	10
9. Творча робота, есе	20

Таблиця 8.2

Загальне оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу, з, можливими незначними недоліками.
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності

E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань (умінь), з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з можливістю повторного прослуховування досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

РОЗРАХУНОК РЕЙТИНГОВИХ БАЛІВ З ДИСЦИПЛІНИ

вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
Відвідування лекцій	1	9	9
Відвідування семінарів (практичних)	1	5	5
Виконання завдання для самостійної роботи	5	4	20
Робота на семінарському занятті (доповідь, виступ, повідомлення, участь в дискусії)	10	5	50
Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50
Всього балів		134	
Коефіцієнт		1,34	

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповідь, повідомлення, дискусія.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.
- **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях (див. п. «Захист творчих проєктів»).

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

9. Методичне забезпечення

- робоча навчальна програма;
- навчальні посібники;
- опорні конспекти лекцій;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

10. Очікувані результати:

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Соціально-правове забезпечення населення» студент:

- називає і пояснює основні категорії та поняття права соціального забезпечення;
- визначає соціально-правові механізми регулювання і забезпечення відносин права соціального забезпечення;
- називає суб'єктів цих відносин та розкриває їхній правовий статус;
- визначає підстави виникнення, зміни та припинення соціально-забезпечувальних відносин, способи забезпечення їх існування;
- називає види соціально забезпечення, визначає підстави їх надання;
- розкриває зміст нормативних актів про соціально-правове забезпечення;
- визначає порядок вирішення спорів, що виникають між суб'єктами права соціального забезпечення;
- характеризує особливості та порядок державного управління в галузі соціального забезпечення;
- користується сайтом <http://zakon.rada.gov.ua/> та іншими інтернет-ресурсами для пошуку нормативно-правових актів та необхідної процесуальної документації;

11. Рекомендована література

Нормативні акти:

1. Конституція України від 28.06.96р. // Відомості Верховної Ради України. -1996.- № 30-Ст.141.
2. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 16.12.1966р. // Збірник "Права человека", видавництво Московського університету, 1986р.
3. Конвенції МОП: № 102 "Про мінімальні норми соціального забезпечення" (1952р.); № 117 "Про основні цілі і норми соціальної політики" (1962); № 118 "Про рівноправність у соціальному забезпеченні" (1962р.); № 157 "Про збереження прав в галузі соціального забезпечення" (1982р.)//Міжнародне законодавство про охорону праці в 3-х т.-К.: Основа, 1997.-Т.3.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. // Відомості Верховної Ради України. - 2003.- № 40-44.-Ст.356.
5. Сімейний кодекс України від 10.01.2002р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002.- № 21-22.-Ст.135.
6. Закон України "Про прожитковий мінімум" від 15.07.1999р.//Відомості Верховної Ради України.-1999. -№38. -Ст. 348.
7. Закон України "Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування" від 14.01.1998р. //Відомості Верховної Ради України.– 1998.- №23.-Ст.121.
8. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" від 09.07.2003 р. // Офіційний вісник України. -2003.- № 33.-Ст.1770.
9. Закон України "Про недержавне пенсійне забезпечення" від 09.07.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. -2003.- № 33.-Ст.1769.
- 10.Закон України "Про пенсійне забезпечення" від 05.11.1991р. // Відомості Верховної Ради України.-1992 - № 3.-Ст.10.
- 11.Закон України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" від 02.03.2000р. // Відомості Верховної Ради України –2000.- № 22.-Ст.171.
- 12.Закон України "Про зайнятість населення в Україні" від 01.03.1991р.// Відомості Верховної Ради України-1991 - № 14 -Ст. 170.
- 13.Закон України "Основи законодавства про охорону здоров'я" від . . р.// Відомості Верховної Ради України-199 - № -Ст.
- 14.Закон України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні" від 21.03.1991р. // Відомості Верховної Ради України.-1991. - № 21.-Ст. 252.
- 15.Закон України "Про пенсії за особливі заслуги перед Україною" від 01.06.2000р. // Офіційний вісник України. - 2000. - № 25.-Ст.1037.
- 16.Закон України "Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей" від 02.06.2005р. // Відомості Верховної Ради України.-2005 - № .-Ст.
- 17.Закон України "Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам" від 16.11.2000р. // Відомості Верховної Ради України.-2001. - № 1.-Ст.2
- 18.Закон України "Про державну допомогу сім'ям з дітьми" від 21.11.1992р. (в

редакції від 22.03.2001р.)// Відомості Верховної Ради України.-2001.- № 20.- Ст.102.

19. Закон України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування" від 13.01.2005р. // Відомості Верховної Ради України.-2005. - № .-Ст.
20. Закон України "Про соціальні послуги" від 19.06.2003р. від 10.07.2003р. // Відомості Верховної Ради України.-2003. - № 45.-Ст.358.
21. Закон України "Про соціальну роботу з дітьми та молоддю" від 21.06.2001р. // Відомості Верховної Ради України.-2001. - № 42.-Ст.213.

Базова:

1. Право соціального забезпечення: підручник для студентів юридичних спеціальностей вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, С. М. Синчук та ін. ; за ред. П. Д. Пилипенка. — 4-те вид., переробл. і доповн. — К. : Ін Юре, 2014. — 480 с.
2. Право соціального забезпечення: навч. посіб. / авт.: С. М. Прилипко, Г. С. Гончарова, В. В. Юровська, О. О. Конопельцева; за заг. ред. В. В. Жернакова. — Х.: Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого", 2013. — 126 с.
3. Право соціального забезпечення України: Навчальний посібник / за заг. ред. П.Д. Пилипенка. — Вид. 3-є, змін. і доп. — К. : Істина, 2012. — 232 с.
4. Правові засади захисту трудових прав працівників. Навчальний посібник / Бурак В.Я. — К.: Істина, 2013. — 186с.
5. Право соціального забезпечення в Україні: підручник / Т.А. Занфірова, М.І. Іншин, С.М. Прилипко, Л.П. Шумна та ін.; за заг. ред. Т.А. Занфірової, С.М. Прилипка, О.М. Ярошенка. — 2-ге вид. переробл. і доповн. — Х.: ФІНН, 2012. — 640 с.
6. Право соціального забезпечення України. Практикум: Навчальний посібник / За ред. П.Д. Пилипенка. — К.: Істина, 2012. — 288с.
7. Право соціального забезпечення України: підруч. [для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / за ред. Пилипенко П.Д. 3-тє вид., переробл. і доповн. — К.: Ін Юре, 2010. — 504 с.
8. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту в Україні: Навчальний посібник. — 2-ге видання перероб., Дон.-К: Знання, 2010. — 663 с.

Додаткова література:

1. Бурак В. Я. Питання самозахисту трудових прав і законних інтересів працівників у проекті Трудового кодексу/ В.Я. Буряк // Соціальне право України: науковий збірник / Чернігівський державний технологічний університет. Українська асоціація фахівців трудового права. — Чернігів.: Чернігівський державний технологічний університет, 2013. - №4 — С. 72-82.
2. Правове регулювання соціального обслуговування населення в сучасних умовах: проблеми теорії та практики: монографія / В.О. Гончаров, С.М. Прилипко, Л.П. Шумна, О.М. Ярошенко; За наук. ред. проф. Ярошенка О.М. — Харків: Юрайт, 2012. — 312 с.

3. Андріїв В.М. Юридичний механізм забезпечення трудових прав працівників: монографія / Андріїв В.М. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 305 с.
4. Правовідносини із загальнообов'язкового державного соціального страхування: теоретичний аспект: Монографія / В.В. Андріїв, О.В. Москаленко, С.М. Прилипко, О.М. Ярошенко. – Харків: Видавництво «ФІНН», 2011. – 280 с.
5. Андріїв В.М., Ізарова І.О. Трудові спори: навчальний посіб. / Андріїв В.М., Ізарова І.О. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 236 с.
6. Сташків Б.І. Стипендії як вид соціального забезпечення та стимулювання: навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 112 с.
7. Сташків Б.І. Пільги у праві соціального забезпечення: навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 176 с.
8. Право соціального забезпечення України. Навчальний посібник / За заг. ред. П.Д. Пилипенка. – Вид. 2-ге, змін. і доп. К.: Істина, 2010. – 224 с.
9. Сташків Б.І. Строки у праві соціального забезпечення: навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2010. – 88 с.
10. Сташків Б.І. Проблеми функцій права соціального забезпечення: стислий конспект лекції / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2010. – 27 с.
11. Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами судової практики: Науково-практичне видання / За ред. П.Д. Пилипенка. - К. : Істина, 2010. – 464с.
12. Право довкілля (екологічне право) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П.Д. Пилипенко, В.І. Федорович, М.Я. Ващишин [та ін.] ; за ред. П.Д. Пилипенка. - К. : ІнЮре, 2010. – 401с. (Особистий внесок Бурака В.Я. розділ 16, С.301-317)
13. Сташків Б.І. Проблеми методу та правового режиму права соціального забезпечення: навчальне видання / Б.І. Сташків. – Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2011. – 88 с.
14. Практикум з права соціального забезпечення: навчально-методичне видання / укладач: Шумна Л.П. - Чернігів: Чернігівський державний інститут права, соціальних технологій та праці, 2010. – 80 с.

Електронні ресурси:

<http://www.rada.kiev.ua/> – офіційний сайт Верховної Ради України.

<http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України.

<http://www.mlsp.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України.

<http://www.pfu.gov.ua> – офіційний сайт Пенсійного фонду України.

<http://nads.gov.ua> – офіційний сайт Національного агентства України з питань державної служби.

<http://www.social.org.ua> – офіційний сайт Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

<http://www.fse.gov.ua> – офіційний сайт Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

<http://www.ispf.gov.ua> – офіційний сайт Фонду соціального захисту інвалідів.

<http://www.president.gov.ua> – офіційний сайт Президента України.

<http://www.dcz.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби зайнятості України.

<http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України.